



МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ



Міністерство внутрішніх справ України
Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Національний фармацевтичний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Міжнародна науково-практична конференція
(м. Харків, 26 лютого 2021 року)

Харків 2021

УДК 346.2:[616-036.21:578.834](477)(06)
А43

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення Харківського національного університету
внутрішніх справ від 03.02.2021 № 18*

А43 Актуальні питання діяльності суб'єктів господарювання в умовах пандемії COVID-19 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 26 лют. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 348 с.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції (26 лютого 2021 року, Харківський національний університет внутрішніх справ) до її Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

УДК 346.2:[616-036.21:578.834](477)(06)

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Видавнича діяльність. Матеріали науково-практичних конференцій, семінарів тощо», а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).

© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2021
© Автори статей, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 11

СЕКЦІЯ 1.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

СОКУРЕНКО В. В.

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 14

КОТВИЦЬКА А. А.,

СУРІКОВА І. О.

АНАЛІЗ ЗМІН У НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ ПОЛІ
ЩОДО ОПОДАТКУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 18

ЄФРЕМОВА І. О.

ПРАВОВАХИСНА ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ 20

БАНДУРКА О. М.

ПРАВООХОРОННА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ 24

ГУСАРОВ С. М.

РЕАГУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА ПОРУШЕННЯ
ЗАПРОВАДЖЕНИХ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ СУБ'ЄКТАМИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 28

ШВЕЦЬ Д. В.

ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ
В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 32

БОРТНИК С. М.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПІДТРИМКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА
ПРОДУКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 35

КЛОЧКО А. М.

ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ 40

МОГЛЕВСЬКИЙ Л. В.

ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ
ТА ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ (COVID-19) 44

ЄФРЕМОВ А. О.

ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ COVID-19 48

МОСКОВЕЦЬ В. І. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ЗАВДАННЯ ПРОФСПІЛОК.....	51
БРУСАКОВА О. В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	54
АЛЕКСЄЄВА-ДАНИЛЕНКО Ю. В. КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ ЯК ВИД КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	58
АНАНЬЄВА Є. А. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗАХОДІВ ПІДТРИМАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19: СВІТОВИЙ ДОСВІД.....	61
БАНДУРКА О. М., ХАРЧЕНКО С. В. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ТА ЧИННИКИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЙОГО ЗМІНИ, В УМОВАХ ЕПІДЕМІЇ COVID-19.....	67
БЕЗУСИЙ В. В. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	69
БОРОДИНА Ю. Д. ЩОДО ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	72
БРИГАДИР І. В. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ХІМІЧНИХ ДЖЕРЕЛ СТРУМУ В ГАЛУЗІ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ	74
ВАСИЛЕНКО М. Є. ВПЛИВ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ НА ОКРЕМИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ ЕПІДЕМІЇ.....	79
ВОЛИК Д. С. СУДОВИЙ ЗАХИСТ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	82
ГЕТМАНЕЦЬ О. П. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	85
ДОНЧЕНКО А. С. ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РАДИ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА.....	90
ЄВДОКІМЕНКО С. А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕПІДЕМІЇ COVID-19	91
ЖОРНОКУЙ В. Г. ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ»: ЗА ТА ПРОТИ.....	94

КАНІБЕР Ю. М. ФАРМАЦЕВТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У КРИМІНОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ НАРКОСИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	98
КАСЯН І. О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ	104
КИРЄЄВА І. В. ДЕРЖАВНЕ ГАРАНТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: ПОНЯТТЯ І ЗАВДАННЯ	107
КИРИЧЕНКО Ю. М. АДМІНІСТРАТИВНІ ДОГОВОРИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	110
КИСЕЛЬОВ В. М. МАЛИЙ І СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ, ВИКЛИКАНОЇ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19	116
КОРОБЦОВА Д. В. АДАПТАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ПОСПАНДЕМІЧНОМУ РИНКУ	121
ЛЕЛЮК Б. В. ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	124
МАЙСУН І. В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДІВ КРАЇН ЄВРОПИ ЩОДО ДОПОМОГИ МАЛОМУ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС COVID-19	126
МЕЛЬНИК В. В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СТАН КІБЕРБЕЗПЕКИ	130
МІЩЕНКО Л. В. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	133
ПОДОРОЖНІЙ А. Ю. ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ (COVID-19)	136
ПОЧАНСЬКА О. С. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я ГРОМАДЯН, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В УКРАЇНІ, В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	139
ПУСТОВЄТОВА А. О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	142

РЕЗАНОВ С. А. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦІЄЮ НОРМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ПОРУШЕННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ	145
РОМАНЧЕНКО Д. І. ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ АНТИКОНКУРЕНТНИМ УЗГОДЖЕНИМ ДІЯМ СУБ'ЄКТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ	148
СИНЯВСЬКА О. Ю. ДО ПИТАННЯ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	150
СИЧОВА В. В. ВИДИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	153
СМАЗНА Т. М. ВПЛИВ COVID-19 НА ДОГОВІРНІ ПРАВОВІДНОСИНИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	157
СУЩ О. П. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОРЕНДНОЇ ПЛАТИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДІЇ КАРАНТИНУ	159
СЯДРИСТА І. І. ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМАТИЧНОСТІ ЯК ОЗНАКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	163
ТЕРНИЦЬКИЙ С. М. ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СПЕЦІАЛЬНОГО СУБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	165
ЮШКЕВИЧ О. Г. ПРАВО НЕПОВНОЛІТНІХ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРАВОВІ ПІДСТАВИ	170
ХАЧАТЕРЯН А. Г. НАБУТТЯ СТАТУСУ РЕЗИДЕНТА ТА НЕРЕЗИДЕНТА ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА	174
ШУМІЛО О. М. ЕКОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19	176
KOŠČ I. NEW ISSUES AND IMPORTANCE OF COOPERATION IN THE STATE OF EMERGENCY AND CRISIS MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF COVID-19 PANDEMIC	181

СЕКЦІЯ 2.

**НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ СЕКТОРІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ
COVID-19**

БОЛДАРЬ Г. Є. АНАЛІЗ ФОРМ ПРОЯВІВ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ У СФЕРІ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	186
ВОЛКОВА А. В., КОРЖ Ю. В., ТЕРЕЩЕНКО Л. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТОВАРІВ ПРОТИЕПІДЕМІЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	190
ВОЛКОВА А. В., РИЩЕНКО О. О. АНАЛІЗ ЗМІН У НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ РОЗДРІБНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	194
ВОЛКОВА А. В., ЧЕРКАШИНА А. В. АНАЛІЗ ЗМІН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	197
КАЛАЙЧЕВА С. Г., КРАВЧЕНКО В. М., ШОВКОВА О. В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	200
КАРПЕНКО Л. А., СКРИПЧЕНКО Є. М. ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ПРОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	204
ОВАКІМЯН О. С., СЕВРЮКОВ О. В. АНАЛІЗ СВІТОВОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ	207
ТЕРЕЩЕНКО Л. В., КОРЖ Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	212

ФІЛЬ Р. С. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	216
ФІЛЬ С. П. ВІДЧУЖЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	219
ЧОРНА А. М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ОПОДАТКУВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	223
СЕКЦІЯ 3.	
ЕКОНОМІЧНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	
АЗАРЕНКОВ Г. Ф. ЗМІНА ТРУДОВИХ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ: ПРОБЛЕМИ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ТА ОБЛІКУ	226
БЕЗКОРОВАЙНА Л. В. ВПЛИВ COVID-19 НА ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	231
БОЧАРОВА Н. А., ФЕДОТОВА І. В. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	235
ВАРФОЛОМЄЄВА О. М. НАПРЯМКИ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	240
ГУР'ЯНОВА Л. С., КУЧУК А. О. МОДЕЛІ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ШОКУ, ІНДУКОВАНОГО COVID-19.....	243
МАКОВОЗ О. С., ПЕРЕДЕРІЙ Т. С. АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ ПІДГОТОВКИ ДО ДРУГОЇ ХВИЛІ COVID-19 У КРАЇНАХ ЄВРОПИ	249
МАРКОВА О. О. ТУРИСТИЧНА СФЕРА І ПАНДЕМІЯ.....	255
МАТВЄЄВ С. П. РОЛЬ СУЧАСНИХ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ НЕФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПОПИТУ	

В ПОЖВАВЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	258
НАЙДЕНКО О. Є., БОБРОВСЬКА Я. І.	
МИТНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЯК КЛЮЧОВИЙ НАПРЯМОК РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД.....	260
НАЙДЕНКО О. Є., ІВАНОВА Д. С.	
СУТНІСТЬ, ОСНОВНІ ФОРМИ ТА ВИДИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.....	265
НАЙДЕНКО О. Є., КОЖУШКО К. С.	
УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ З УРАХУВАННЯМ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	270
НАЙДЕНКО О. Є., КУЛИК Ю. С.	
АНАЛІЗ НАДХОДЖЕННЯ МИТА ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	275
НАЙДЕНКО О. Є., ПЕТРЕНКО А. А.	
ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ (НА ПРИКЛАДІ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ).....	279
НАЙДЕНКО О. Є., НЕЙМИРОК Л. М.	
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КОНТРАБАНДА», ЙОГО ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	284
НАЙДЕНКО О. Є., ТЕРТИЧНА А. С.	
УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ ПРИ МИТНОМУ КОНТРОЛІ НАПІВФАБРИКАТІВ І КОМПЛЕКТУЮЧИХ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ.....	289
НАЙДЕНКО О. Є., ТИХОМИРОВА Д. В.	
ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ	292
НАЙДЕНКО О. Є., ЧЕРЕДНИЧЕНКО А. А.	
ХАРАКТЕРИСТИКА ЧИННИКІВ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ КОНТРАБАНДІ	298
НАЙДЕНКО О. Є., ЧЕРНОВА А. І.	
ПРОБЛЕМИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	303
ОСТАПЕНКО В. М.	
ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ВИЩУ ОСВІТУ	308

ПИСАРЧУК О. В., МАРАЧЕВСЬКА А. В.	
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ	314
САДИКОВ М. А.	
НАСЛІДКИ COVID-19 ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	319
САПИЧ Н. М.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	322
СВІДОВА О. В.	
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	327
ТКАЧЕНКО С. О.	
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	330
ТУР О. В.	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ У КРАЇНАХ ЄС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	332
ФУРСА В. А.	
ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	335
ЧЕРНОІВАНОВА Г. С.	
ПОБУДОВА СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УПРАВЛІНСЬКИХ ФАХІВЦІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	338
SUPENO E., SKOKOV S., BORZYKH M.	
COUNTRY SME POLICY RESPONSES TO COVID-19.....	344

та на навчання зміниться: будуть діяти гнучкі терміни подання заявок та зміняться кваліфікаційні вимоги до студентів. Поїздки на великі відстані частково замінять телеконференції.

Список бібліографічних посилань

1. The Impact of COVID-19 on Nigher Education around the World // International Association of Universities : сайт. URL: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/iau_covid19_and_he_survey_report_final_may_2020.pdf (дата звернення: 08.02.2021).
2. COVID-19 and the education sector // International Labor Organization : сайт. URL: https://www.ilo.org/sector/Resources/publications/WCMS_742025/lang-en/index.htm (дата звернення: 08.02.2021).
3. COVID-19: Higher Education challenges and responses // International Association of Universities : сайт. URL: <https://www.iau-aiu.net/COVID-19-Higher-Education-challenges-and-responses#SURVEYREPORTS> (дата звернення: 08.02.2021).

УДК [657+346]:614.46

Оксана Володимирівна ПИСАРЧУК,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6674-9223>;*

Анастасія Володимирівна МАРACHEВСЬКА,

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4119-6113>*

ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

Розвиток соціально-економічних систем країн світу знаходиться під впливом значної кількості чинників різної природи, водночас підпорядковуються певним тенденціям та закономірностям. В економічній торії виділяють так звані технологічні уклади. Це структуровані періоди часу розвитку економічних взаємовідносин, в період якого можна виділити домінування відповідного технологічного аспекту, як основу рушійної сили розвитку економіки. В свою чергу, все це призвело до виділення країн, які займають лідируючі позиції за рівнем соціально-економічного розвитку, темпами розвитку економік, їх потенціалом. В світі

сформувався певний стійкий уклад як щодо соціально-економічних, геополітичних міжнародних відносин між країнами, так і відповідні соціально-економічні відносини всередині кожної країни.

Однак, незалежно від соціально-економічного рівня розвитку країни, територіального розташування, у всьому світі новим викликом постала пандемія короно вірусної хвороби COVID-19. Спалах нового захворювання з непередбачуваною динамікою розвитку, невизначеною природою та дуже високими темпами розповсюдження, несистемною реакцією кожної індивідуальної особи на зазначену інфекцію, та доволі високим рівнем смертності, все це обумовило прийняття рішення Всесвітньою організацією охорони здоров'я в березня 2020 року щодо оголошення пандемії, спричиненої новою короно вірусною хворобою COVID-19. Всесвітня організація охорони здоров'я закликала всі країни максимально швидко спрямувати всі доступні ресурси на боротьбу з новим всесвітнім викликом.

Широкомасштабні заходи, які було запроваджено в різних країнах світу, в тому числі й в Україні, та спрямовані на боротьбу із захворюванням призвели до значних економічних наслідків від зниження макроекономічних показників країни до глибокої економічної кризи. Відбулось значне зниження економічної активності в усіх сферах господарської діяльності, в деяких сферах майже до нульового рівня. За даними, які були висвітлені у Всесвітньому економічному звіті ООН [1], світова економіка в 2020 році зазнала скорочення на 4,3 відсотки. Для порівняння, таке стрімке падіння більше ніж в два з половиною рази перевищило темпи падіння рівня економіки під час глобальної фінансової кризи 2009 року. Крім того, на Всесвітньому економічному форумі в Давосі [2] цьогорічну кризу, яка була спричинена пандемією, було визнано найбільш значною економічною кризою за останні майже сто років.

На сьогодні, в умовах глобалізації, економіки країн світу мають тісний зв'язок одна з одною. Різке зменшення або зупинення будь-яких бізнес-процесів або взаємовідносин в одній сфері, дуже швидко відбивається на порушенні взаємовідносин в інших сферах соціально-економічного розвитку, як в масштабах країни так і на міждержавному рівні.

Однією з особливих характеристик сучасної економічної кризи, спричиненої пандемією короно вірусної інфекції COVID-19, є те, що кризові явища охопили всі сфери та галузі економіки. Запобіжні заходи та заходи боротьби були спрямовано на впровадження обмежень щодо переміщення та фізичних контактів між людьми. Відповідно, такі заходи обумовили загострення кризових процесів в сфері трудових взаємовідносин та на ринку праці. Дані Міжнародної організації праці (МОП) ILOSTAT [3] свідчать, що в світі 93 % працівників мешкають в країнах, де запроваджено обмеження внаслідок COVID-19 різного ступеня жорсткості, пов'язані з обмеженнями на робочому місці. Різні форми закриття робочих місць, впровадження секторальних, часових та інших обмежень призвели до втрат

робочого часу в 2020 році у порівнянні з ІВкварталом 2019 р. 8,8%, що становить еквівалент 255 млн. робочих місць з повною зайнятістю.

Серед факторів, які чинили вплив на таке значне скорочення, окрім обмежувальних заходів, можемо виділити низький рівень готовності суб'єктів господарювання до застосування різних форм взаємодії з працівниками, в тому числі використання дистанційних форм роботи. На основі даних Eurostat Statistics explained [4] авторами було проведено дослідження щодо використання дистанційної роботи в різних країнах світу до пандемії, станом на 2019 рік. На рис 1 представлено частка працівників у %, які працювали дистанційно або з використанням дистанційної форми за різними країнами світу до початку пандемії, а також наведено середнє значення з країнами Європейського Союзу, яке становить лише 5,4% від загальної кількості працюючих. Крім того, слід зазначити, що у Сполучених штатах Америки станом на 2019 рік лише біля 7 % працівників працювали дистанційно.

Результати аналізу свідчать, що, в цілому, дуже незначна частка суб'єктів господарювання та працівників використовували таку форму роботи, як дистанційна. Доволі широкий перелік країн, де цей показник не перевищує 3%.

Це свідчить про те, що до початку пандемії, переважна більшість суб'єктів господарювання виявилась неготова до оперативного переходу на новий формат взаємодії з працівниками, до нової форми організації роботи. Це, в свою чергу, чинило вплив на різке зростання негативного показника втрат часу, зменшення доходів, зниження економічної активності та загострення економічної кризи в усіх країнах світу.

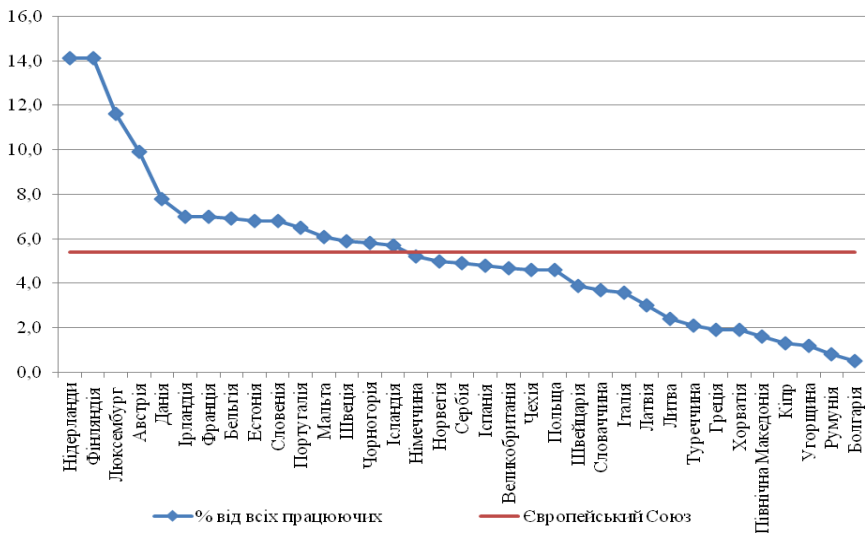


Рис 1 Частка працівників, які працювали дистанційно в період до пандемії COVID-19, станом на 2019 р., %

Нажаль, Україна не стала виключенням з цієї тенденції. В Україні, як і в цілому світі, було запроваджено заходи по протидії розповсюдженню корона вірусної інфекції COVID-19. Такі заходи призвели до значних змін в роботі всіх галузей економіки, в тому числі до зміни трудових взаємовідносин. Введення обмежень щодо переміщення осіб, обмежень щодо режиму, формату роботи підприємств, установ та організацій і, навіть, цілих сфер діяльності, обумовили необхідність впровадження змін в організації роботи з працівниками.

З одного боку, падіння економіки, зменшення та зупинення зовнішньо-економічних та зовнішньоторговельних операцій, порушення договірних зобов'язань між контрагентами, падіння економічної активності призводить до падіння доходів суб'єктів господарювання.

Запровадження локдаунів також призвело до зниження економічної активності, призупинення значної кількості ланцюгів економічних взаємовідносин, і, відповідно до стрімкого зростання витратної складової в діяльності суб'єктів господарювання. Базові принципи законів ринкової економіки визначають, що діяльність суб'єктів господарювання спрямована на отримання прибутку, а також передбачають сукупність інструментарію управління діяльністю, в тому числі управління витратами. Оскільки за всіма сферами економічної діяльності в Україні спостерігалось падіння доходів, то суб'єкти господарювання вимушені зменшувати витрати діяльності. З метою забезпечення можливості подальшого функціонування, серед напрямків оптимізаційних заходів, в умовах падіння економіки, можна виділити зниження обсягів діяльності, а також зменшення витратної складової на оплату праці. За офіційними даними [5] було проведено аналіз щодо зміни рівня середньої заробітної плати в Україні протягом 2020 року (рис 2).

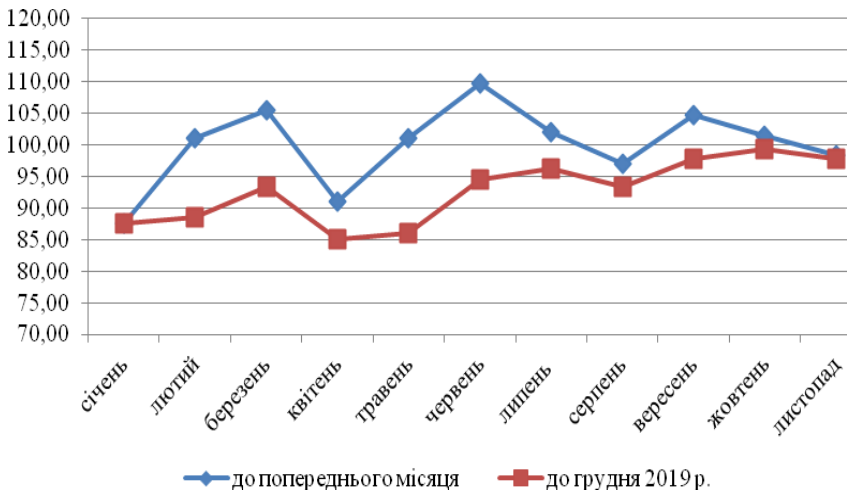


Рис 2 Динаміка зміни індексів середньої заробітної плати в Україні в 2020 році.

Результати проведеного дослідження показали, що в 2020 році рівень середньої заробітної плати за місяцями в Україні не перевищив рівня середньої заробітної плати, яка була зафіксована в грудні 2019 р. Динаміка коливання індексів подана на рис 2. Тенденція щодо значного зниження трудових доходів спостерігалась в країнах світу [3]. За оцінкою МОТ рівень трудових доходів в світі знизився на 8,3 %.

Соціально-економічне становище, яке склалося, обумовлює появу нових форматів взаємовідносин між працівниками та роботодавцями. Відповідно, виникає об'єктивна необхідність передчасної розробки та формування механізмів такої взаємодії. Розробка системи заходів, процедур, регламентів такої взаємодії необхідна на мікро-, макро- та міждержавних рівнях. Унормування потребує сукупність нормативно-правової бази, інструктивно-методичної бази, а також локальні системи інформаційних потоків.

За результатами проведеного дослідження авторами було виділено сукупність проблем за кількома групами. По перше, це проблеми, які необхідно та доцільно вирішити на рівні кожного окремого суб'єкту господарювання, з метою збільшення ступеню готовності такого суб'єкта до оперативного реагування на можливі соціально-економічні виклики та обмеження, зниження ризиків стабільності функціонування, створення умов для прогнозованості діяльності. По-друге, це група проблем щодо нормативно-правового регулювання питань організації дистанційної форми роботи, а також питань обліку робочого часу, результатів виконання функціональних обов'язків або виробничого завдання, тощо. По-третє, це питання технічно-технологічного розвитку, поширення застосування хмарних технологій. Четверта група проблем пов'язана з геополітичними та економічними взаємовідносинами між країнами та об'єднаннями країн.

Узагальнюючи результати дослідження, серед зазначеної сукупності проблем вважаємо за необхідне акцентувати увагу на наступному.

Внесення змін до Кодексу законів про працю України потребує приведення у відповідність інших нормативно-правових та інструктивних документів різних рівнів. Організація обліково-контрольних процедур суб'єктом господарської діяльності щодо обліку оплати праці, повинно одночасно забезпечувати інтереси всіх сторін, а саме, потреби роботодавця, власників, інвесторів, а також представників держави в особі фіскально-контролюючих органів. Серед шляхів вирішення неузгоджених питань, а також питань, які можуть викликати певні протиріччя або різні тлумачення, виходячи з діючої законодавчої бази України, авторами було виділено наступне.

Запровадження в діяльність суб'єкту господарювання гнучкого режиму робочого часу із застосуванням дистанційної та надомної форми організації роботи, відобразивши таку можливість в обліковій політиці. Розробка регламенту обліку та контролю робочого часу та виконаної роботи для категорій працівників, які працюють поза межами роботодавця.

Забезпечення своєчасного оформлення працівників, проведення коректних розрахунків щодо оплати праці, і, відповідно, сплати податкових зобов'язань в повному обсязі, а також обґрунтування таких розрахунків. Документального доведення фактів виконання або невиконання робіт працівниками, і відповідно її оплати. В умовах пандемії COVID-19 в трудових відносинах виникло поняття «самоізоляції», причому вона може передбачати як можливість, так і неможливість, в повному обсязі дистанційно виконувати роботу, відповідно, необхідно регламентувати алгоритм дій у разі виникнення таких ситуацій, з урахуванням дотримання соціальних гарантій. Питання щодо можливості компенсації витрат, які несе працівник при роботі поза межами території роботодавця. Ці проблеми потребують обліково-контрольного регламентування, в тому числі через інструментарій облікової політики.

Список бібліографічних посилань

1. Новини ООН Мирова економіка після пандемії: ООН призиває к глобальній консолідації // Новини ООН : офіц. сайт. 25.01.2021. URL: <https://news.un.org/ru/story/2021/01/1395082> (дата звернення: 30.01.2021).
2. In Davos speech, UN chief highlights private sector role in pandemic recovery // UN News : сайт. 25.01.2021. URL: <https://news.un.org/en/story/2021/011082862> (дата звернення: 30.01.2021).
4. Statistics on unemployment and supplementary measures of labour underutilization // International Labour Organization : сайт. URL: <https://ilostat.ilo.org/topics/unemployment-and-labour-underutilization/> (дата звернення: 03.02.2021).
5. Labour market // Eurostat : сайт. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Labour_market (дата звернення: 03.02.2021).
6. Державна служба статистики України : офіц. сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 04.02.2021).

УДК 334.77:614.192:330

Мурат Абдикасович САДИКОВ,

доктор економічних наук, професор,

викладач кафедри правового забезпечення господарської діяльності

факультету № 6 Харківського національного університету

внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1249-2359>

НАСЛІДКИ COVID-19 ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Скорочення частки продукції АПК в структурі ВВП національної економіки призведе до збільшення дефіциту бюджету, і як наслідок до погіршення життєвого рівня населення.